

2021. SZEPTEMBER 9.
XXXI. ÉVFOLYAM, 36. SZÁM
WWW.ERDELYINAPLO.RO

Erdélyi Napló

AZ UNESCO-LISTA MELLÉ SEMMIT SEM AJÁNL A ROMÁN KORMÁNY A MÓCVIDÉKI FALUNAK

Verespatak kiúttalansága

Nem mindenki örül Verespatakon annak, hogy a települést a világörökség részévé nyilvánították. Sokan a bányászatban látják a vidék fejlődésének lehetőségét. Ezzel szemben az örökségvédelem szószólói abban hisznek, hogy a turizmus jelentheti Verespatak és a Mócvidék többi bányásztelepülésének a jövőjét.

→ MAKKAY JÓZSEF

A verespataki polgármesteri hivatal előtt a szociális segélyért folyamodók „sorfalán” próbálok keresztül jutni, hogy bekerüljek a polgármester irodájába. Nem könnyű feladat, mert a zömében cigányokból álló elégedetlenkedők várnak bebozsájtásra, hogy a település vezetője tegyen igazságot, ki miért kap többet vagy kevesebbet az állam által szavatolt összegekből.

– A munkaképes lakosság többsége már elment, ők maradtak itt, akikkel megpróbálok zöldágra vergődni – magyarázza Eugen Furdui, Verespatak polgármestere.

Telefonbeszélgetésünk során már egyeztetünk arról, hogy mi érdekelne, a polgármester azonban nem fogadta kitörő örömmel, hogy Verespatakot idén júliusban az UNESCO Világörökség Bizottsága a világörökség részévé nyilvánította.

A három magyar templom mögötti „aranyhegyet” is ledózerolta volna a Gold Corporation

– Nem tartom jó döntésnek, ahogyan a helyiek többsége sem. Korábban elmondtam már a kormányhivatalokban, de a bukaresti parlamentben is, hogy minket olyan megoldás érdekel, amelyben a bányászat és a kulturális örökségvédelem megfér egymás mellett. Verespatakon évezredek óta bányászatból élnek az emberek, ez a mesterség apáról fiúra szállt. Nem tudjuk elfogadni, hogy a régi hagyományt egy tollvonással megszüntették – méltatlankodik az előljáró.

– Az igazi baj, hogy a kormány semmiféle pénzforrást nem rendelt az UNESCO-döntés mellé. Fogalmunk sincs, hogy az új helyzetet miből lehet fenntartani. Önerőből képtelenség a települést turistabaráttá alakítani, ide komoly beruházások kellenek. Magunkra hagytak a nyomorúságunkkal – panaszkodik az előljáró, aki azt is szóvá teszi, hogy a legutóbbi, Fehér megyei látogatásán beszélt erről Florin Cițu miniszterelnökkel. A kormányfő a helyi előljáró értésére adta, hogy Verespatak jövőjéről nem a Nemzeti Liberális Párt döntött: az USR-PLUS szövetségnek volt az egyik kormánykoalíciós követelése, hogy Verespatakot nyilvánítsák a világörökség részévé, hogy elejét lehessen venni az aranybányászat újraindításának.

Eugen Furdui keserűen magyarázza, hogy a valóságban mit jelent a kulturális örökség részévé válni. A központból induló helyi út felújítását akarták elkezdni, de nem sikerült. Az évtizedekkel korábban leaszfaltozott útszakasz mára tönkrement, erre húztak volna önerőből

egy új aszfaltréteget, de a Kulturális és Vallásügyi Minisztérium illetékes szakosztálya nemrég átiratban közölte a polgármesteri hivattal az útfelújítás feltételeit. A minisztérium csak úgy engedélyezi a munkálatokat, ha a régi aszfaltot feltörik, és helyébe kockakövet vagy zúzott kavicsot tesznek kötőanyag nélkül.

A román államot immár évek óta nemzetközi bíróságon perelő észak-amerikai konzorcium a faluban még most is fellelhető bannerek tanúsága szerint 17 millió eurót költött el a településen, azonban a beruházás elmaradása miatt a román államtól 4,4 milliárd dollár kártérítést követelő cég néhány éve teljesen felszámolta itteni hídfoállítását. Alkalmazottait elbocsájtotta, az általa megvásárolt lakások egy része hosszú évek óta üresen áll. A polgármester szerint a falu telkeinek mintegy 40 százalékát felvásárló Gold minden kapcsolatot megszakított a településsel, miután egyértelművé vált, hogy a bányanyitásban nem lesz semmi.

A hogyan tovább kérdésére válaszolva a polgármester az új helyzet elfogadásáról és a különböző pályázati források felkutatásáról beszélt. Mint fogalmazott, nehéz időszak elé néznek, mert a világörökség-listával járó rengeteg megszorítást és az épületek, utak felújításával járó pluszköltségekhez szükséges pénzeket nem tudják előteremteni. Úgy véli, Verespatak még jobban el fog néptelenedni, mert az emberek többsége nem hisz abban, hogy bányászat nélkül meg lehet élni.

→ A Nemzeti Liberális Párt (PNL) színeiben választást nyert polgármester szerint az UNESCO-döntéssel minden megváltozik.

A legtöbb műemléképülettel rendelkező falu

Verespatakon mintegy ötven ingatlan falára került fel az Országos Örökségvédelmi Hivatal műemléképületet jelző táblája. Ezzel Verespatak lett a legtöbb romániai műemléképülettel rendelkező falu. Sok közülük romos állapotban van, egy részüket azonban a kétezres években újíttotta fel az Európa legnagyobb külszíni bányanyitására készülő kanadai Gabriel Resources társaság romániai leányvállalata, a Roșia Montana Gold Corporation.

A román államot immár évek óta nemzetközi bíróságon perelő észak-amerikai konzorcium a faluban még most is fellelhető bannerek tanúsága szerint 17 millió eurót költött el a településen, azonban a beruházás elmaradása miatt a román államtól 4,4 milliárd dollár kártérítést követelő cég néhány éve teljesen felszámolta itteni hídfoállítását. Alkalmazottait elbocsájtotta, az általa megvásárolt lakások egy része hosszú évek óta üresen áll. A polgármester szerint a falu telkeinek mintegy 40 százalékát felvásárló Gold minden kapcsolatot megszakított a településsel, miután egyértelművé vált, hogy a bányanyitásban nem lesz semmi.

Ladányi Sándor református lelkész a megújuló templom előtt